

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

Obra Social "la Caixa"

RETORN ECONÒMIC DELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS DE CATALUNYA

Presentació dels principals resultats

Miquel Hernández Moreno

Institut Cerdà

Maig de 2017

Índice

1. Objetivo del estudio

2. Ámbito de estudio

3. Generación de actividad económica en el sector primario

4. Generación de actividad económica en el sector servicios

5. Impulso de la economía social

6. Aportación económica de los espacios naturales protegidos

7. Conclusiones

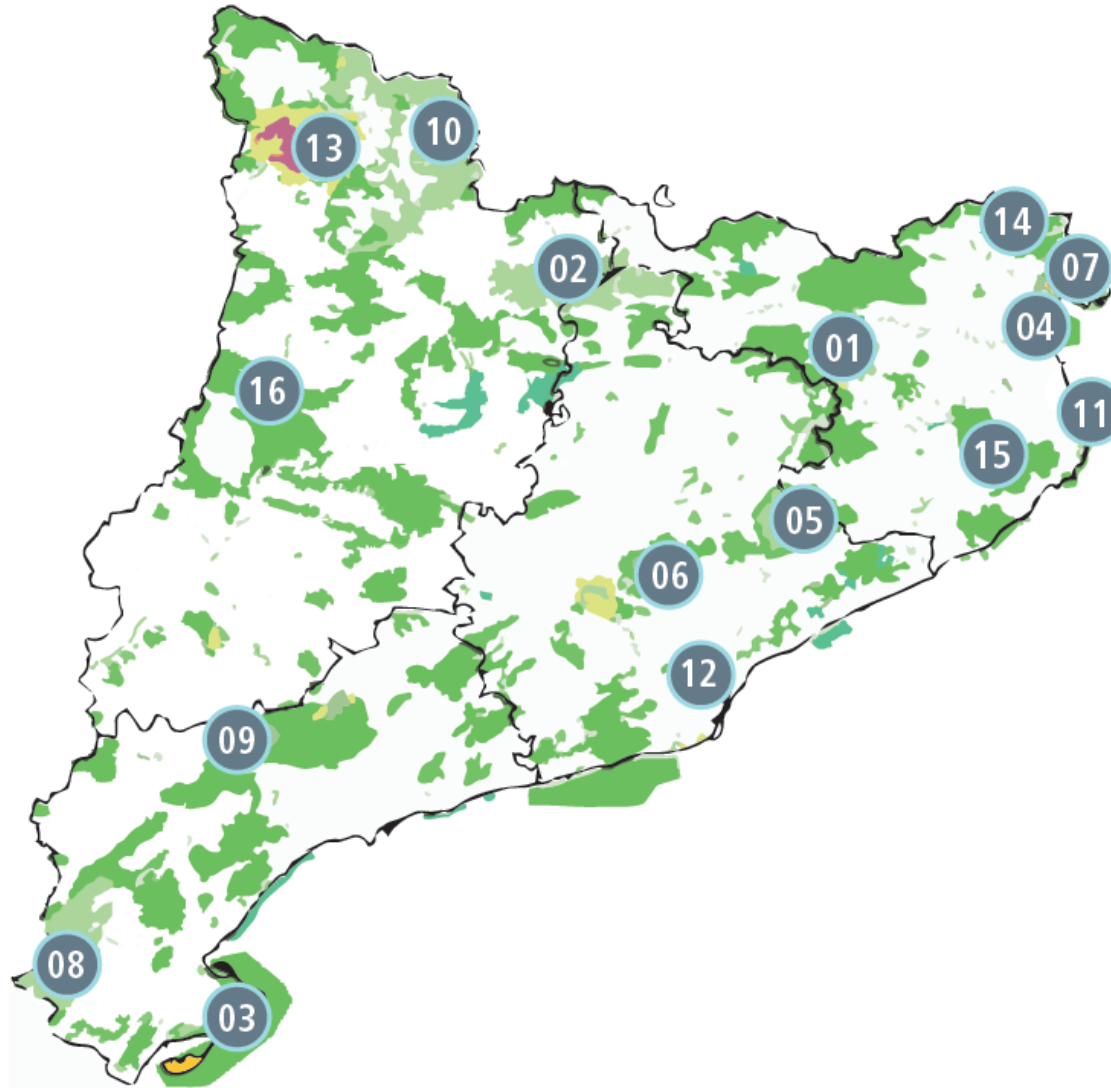
1. Objectiu de l'estudi

El principal objectiu de l'estudi ha estat avaluar l'aportació econòmica i social associada a diferents tipologies d'espais naturals protegits.

Per això, addicionalment a un anàlisi més qualitatiu, s'ha estimat quin és el valor afegit brut i el nombre de llocs de treball generats en l'agricultura, el sector serveis i en la pròpia gestió de 16 dels espais naturals protegits de Catalunya.

2. Àmbit d'estudi (1 de 3)

2. Àmbit d'estudi (2 de 3)

Espais naturals estudiats

<i>Codi</i>	<i>Nom de l'espai</i>	<i>Figura de protecció</i>
01	• Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa	Parc Natural
02	• Parc Natural del Cadí-Moixeró	Parc Natural
03	• Parc Natural del Delta de l'Ebre	Parc Natural
04	• Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà	Parc Natural
05	• Parc Natural del Montseny	Parc Natural
06	• Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac	Parc Natural
07	• Parc Natural del Cap de Creus	Parc Natural
08	• Parc Natural dels Ports	Parc Natural
09	• Parc Natural de la Serra de Montsant	Parc Natural
10	• Parc Natural de l'Alt Pirineu	Parc Natural
11	• Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter	Parc Natural
12	• Parc Natural de Collserola	Parc Natural
13	• Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	Parc Nacional
14	• Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera	Paratge Natural d'Interès Nacional
15	• Espai Natural Protegit de les Gavarres	Espai Natural Protegit
16	• Espai Natural Protegit de la Serra de Montsec	Espai Natural Protegit

2. Àmbit d'estudi (3 de 3)

- *Els recursos econòmics i humans disponibles per diferents òrgans gestors varien en cada cas.*
- *Els dos espais amb millor finançament coincideixen a ser dos espais en la gestió dels quals està implicada de forma activa la Diputació de Barcelona.*
- *Si no es consideren aquests dos espais, la norma general és que la figura del Parc Nacional disposa de més recursos que els parcs naturals, i aquests, al seu ton, més que els paratges naturals d'interès nacional.*
- *En darrer lloc quant a dotació pressupostària es troben la resta d'espais del PEIN, estant millor dotats aquells que disposen d'òrgan gestor.*
- ***Les diferències a nivell pressupostari tenen una afectació directa en el volum i tipus d'activitat desenvolupades a cada espai natural.***

3. Generació d'activitat econòmica en el sector primari (1 de 12)

- *La regulació d'usos es troba més desenvolupada en els espais naturals de protecció especial que a la resta d'espais que conformen la xarxa d'espais protegits.*
- *Tanmateix, atesa la incidència de les activitats agrícoles i ramaderes tradicionals sobre la gestió i conservació de la biodiversitat, **des dels òrgans gestors s'ha impulsat el manteniment i desenvolupament d'aquesta activitat.***

3. Generació d'activitat econòmica en el sector primari (2 de 12)

Fires i events de promoció dels productes de l'espai natural:

30 anys Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà 1984 - 2014

27 d'abril
PRIMAVERA CREATIVA

FEM MÚSICA a les 12:00h
Festival del música i natura amb escoles de música de la comarca

EL PARC AL MERCAT
Parades de producte local i ecològic

"CONEIX ELS ANELLADORS"
Sortida guiada del Cortalet 10:00h
11:00h

TAST DE PRODUCTES DEL PARC
Hamburguesa de bou criat als Aiguamolls, pa, vi i poma (3€) a partir de 14:00h

TALLERS a partir de les 10:30h
"Treu l'artista que portes dins"

Jornada de portes obertes.
Activitats i aparcament gratuït.

30 anys Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà 1984 - 2014
El Cortalet
Ctra. de Sant Pere Pescador Km 4.2
17488 Castelló d'Empúries (Girona)
Tel. 972 454 222
www.gencat/parcsaiguamolls_emporda

1714 X 2014
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Medi Rural i Desenvolupament Rural

Festa de la Canya
Festa de la Canya
Festa de la Canya
Festa de la Canya

Vessana
VOLUNTARIS DE FIGUERES
laeden

Castelló d'Empúries

Diumenge 17 de maig de 10 a 17h
mercat ecològic
mercat de productors local-ecològics

AL PARC NATURAL DELS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ
Ctra de Sant Pere Pescador GIV 6216 km 13.6 - Castelló d'Empúries

Hi podrem comprar:
Horta ecològica, plantes i flors remeieres, codonyat, ungüents i preparats amb plantes, cervesa artesanal, vi i most natural i sense sulfits de l'Albera, pasta fresca de blats antics locals, carn, formatge, mel i preparats amb propolis, pastissos i melmelades, pa fet amb forn de llenya, cistelleria... i més.
(tots els productes ecològics)

EL PARC ESTÀ DE FESTA!
durant tot el dia hi haurà **ACTIVITATS:**

- **Primavera Creativa.**
Escultures a la natura. Tallers per a nens i nenes.
- **Fem Música.**
Concerts de música en directe d'alumnes d'escoles i instituts de l'Empordà
- **Visites Guiades al Parc.**
- **Observació d'aus als observatoris**
- **Tast de productes del Parc.**

organitzen:
ECOMERCATS
MÓN - EMPORDÀ
MERCADES DE PRODUCTES LOCALS VERDURES
www.monemporda.org

Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
www.gencat.cat/parcsaiguamolls_emporda

**Parc Natural
dels Aiguamolls
de l'Empordà**

3. Generació d'activitat econòmica en el sector primari (3 de 12)

Fires i events de promoció dels productes de l'espai natural:

Parc de Collserola

 Parc Natural dels Ports

3. Generació d'activitat econòmica en el sector primari

(4 de 12)

Fires i events de promoció dels productes de l'espai natural:

Parc Natural del Montseny
Reserva de la Biosfera

**Parc Natural
de Cap de Creus**

3. Generació d'activitat econòmica en el sector primari (5 de 12)

Fires i events de promoció dels productes de l'espai natural:

El Parc Natural de l'Alt Pirineu dona a conèixer els productes locals com a eina de desenvolupament local

En el marc d'una jornada on es pretén posar en valor els aliments de les explotacions de la zona

ACN / viurealspirineus

24 de Maig de 2017 (09:47 h.)

21

Cops compartit

compartir

Un cuiner realitza un curs de cuina i els assistents prenent nota.

El Parc Natural de l'Alt Pirineu ha organitzat un monogràfic sobre la cuina amb productes locals d'aquest àmbit per tal de valoritzar-los i convertir-los en una eina de desenvolupament local. Entre els productes seleccionats destaquen la truita de la piscifactoria de Tavascan, els formatges de producció local, les carns de corder, poltre o vedella, i com a condiments licors com la cervesa artesana o les espècies del Parc de les Olors d'Araós. El director del Parc Natural, Marc Garriga, ha explicat que promovent l'ús a les cuines dels restaurants de la comarca d'aquests productes s'està contribuint al manteniment de l'activitat agrícola i ramadera, essencials per la conservació i sostenibilitat del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

**Parc Natural
de l'Alt Pirineu**

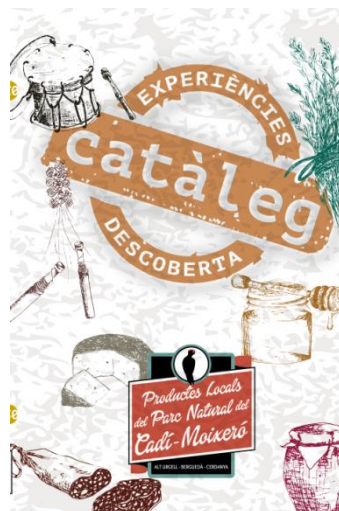
3. Generació d'activitat econòmica en el sector primari

(6 de 12)

Catàlegs de productes de l'espai natural:

 **Parc Natural
del Cadí-Moixeró**

de
**Montsant
a Taula**

 **Parc Natural
de la Serra
del Montsant**

LA ROSETA DE GAVÀS

Gavàs (La Guingueta d'Àneu)

Elaboració de formatges

Podreu veure les nostres instal·lacions i us explicarem com s'elabora el formatge modern i antic.

Contacte: 973 230 079

VITACARN

Albis

Carn ecològica de vedella

Visita a la nostra explotació ramadera on durant tot el recorregut podràs veure com viuen els animals al camp, t'explicarem què mengen i què fan.

Contacte: 654 303 440

ARTESANIA TÈXIL GINESTARRE Ginestorre (Estena de Cardós)

Taller de teixir amb teler

Descobriràs l'art de teixir amb teler de baix i alt llig seguint el procés d'elaboració artesanal de diferents peces.

Contacte: 973 623 195

**Parc Natural
de l'Alt Pirineu**

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (7 de 12)

Catàlegs de productes de l'espai natural:

Saviae Mercat online

RurUrban!
Tria els teus aliments Decideix el teu territori
Mercat on-line dels productors del Montseny

Català | Castellano

Cerca avançada

Inici ▾ Ofertes Botigues Vendre Cistella (0 articles) Iniciar sessió Registre

@SERVEIS TÈCNICS
OLI I CONDIMENTES
BEGUDES
CISTELLES DE PRODUCTES
ELABORATS I ALTRES
FRUITA FRESCA
FRUITS SECS
LÀCTICS I DERIVATS
LLEGUMS
MEL I DERIVATS
PLANTES AROMÀTIQUES
POLLASTRE I OUS
BOLETS
VERDURES I HORTALISSES

El mercat on-line del Parc Natural del Montseny és un instrument innovador de divulgació i de suport a la comercialització en circuit curt dels productors del Parc Natural del Montseny.

És una web de promoció i comercialització electrònica que facilita la comunicació i venda directa entre els productors del Parc i els consumidors.

Mostra de productes al mercat

 Alta a la Guia de pr... Mercat Proparc Montseny 72,00 €	 Alta al mercat on-li... Mercat Proparc Montseny 220,00 € 145,00 €	 Formatge "Les Agudes" Formatgeria del Montseny 9,00 €	 Formatge "El Turó" Formatgeria del Montseny 9,00 €
 Llenya d'alzina Masjoan-el Polell 0,15 €	 Carbonet d'alzina Masjoan-el Polell 1,50 €	 Alvocat Hass La Botigueta de Mosque... 1,80 €	 Carxofa el Prat La Botigueta de Mosque... 3,00 €

PARC NATURAL DEL MONTSENY Tel. 938 475 102 / Fax 938 475 368
p.montseny@diba.cat

Vols vendre els teus productes a Proparc- Parc Natural del Montseny
Condicions d'ús

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (8 de 12)

Promoció de la cuina amb productes de l'espai natural:

**Parc Natural
del Delta de l'Ebre**

**Diputació
Barcelona**

**Parc Natural
de la Zona Volcànica
de la Garrotxa**

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (9 de 12)

Generació de marca “paraigües” per als productes de l’espai natural:

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits

(10 de 12)

Generació de marca “paraigües” per als productes de l’espai natural:

Parque Natural de Andalucía

A un paso de Ti
www.marcaparquenatural.com

Inicio Noticias Parques Naturales Fasepan Sectores Autobús Contacto Oferta turística Tiendas online

Te sorprenderá todo lo que los Parques Naturales de Andalucía te ofrecen

Productos alimentarios

Un producto certificado con la marca Parque Natural de Andalucía implica que el origen de la materia prima con la que se elabora y su producción se realiza en el entorno de estos espacios naturales protegidos o zona de influencia económica.

Para su procesado se usan técnicas artesanas respetuosas con el medio ambiente y sostenibles en el tiempo.

Te invitamos a que encuentres a los especialistas en productos alimentarios de cada parque o bien consultes el listado alfabético de todas las empresas de este sector incluidas en la marca.

Parque Natural:

Sector:

Buscar

<http://www.marcaparquenatural.com/>

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits

(11 de 12)

Generació de marca “paraigües” per als productes de l'espai natural:

Certificació
Marca Parcs Naturals
Una iniciativa del grupo VAERSA

QUE ES LA MARCA PARCS NATURALS?

Que és la marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana?

“Una iniciativa per a dinamitzar l'àrea d'influència socioeconòmica dels parcs naturals de la Comunitat Valenciana”

És un distintiu que concedeix la direcció general competent en gestió d'espais naturals als **productes naturals, productes artesans i activitats de turisme de la naturalesa** obtinguts, elaborats i prestats dins de l'àrea d'influència socioeconòmica dels parcs naturals de la Comunitat.

Objetius

“Volem reivindicar la qualitat dels productes i els servicis locals, del que és autòcton, del que és d'ací, i destacar el compromís amb l'espai natural del qual s'obtenen, produïxen i presten”.

<http://www.marcaparcsnaturalscv.gva.es/val/que-%C3%A9s-la-marca-parcs-naturals>

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (12 de 12)

Impuls de marques de productes associades a l'espai natural:

**Parc Natural
dels Aiguamolls
de l'Empordà**

Formació als productors de l'espai natural

4. Generació d'activitat econòmica de serveis (1 de 2)

- Els valors naturals, culturals i paisatgístics, entre d'altres, que han justificat la declaració de diferents espais com a protegits són, al seu torn, **un factor d'atracció de visitants.***
- El potencial d'atracció és **més elevat en els espais naturals de protecció especial** que a la resta d'espais de la xarxa d'espais naturals protegits.*

Espai natural	Visitants (any 2012)
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.	600.000
Parc Natural del Cadí-Moixeró.	430.000
Parc Natural del Delta de l'Ebre.	355.100
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.	225.849
Parc Natural del Montseny.	1.057.090 (1)
Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac.	148.235
Parc Natural del Cap de Creus.	500.000
Parc Natural dels Ports.	256.000
Parc Natural de la Serra de Montsant.	72.000
Parc Natural de l'Alt Pirineu.	211.640
Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter.	205.000
Parc Natural de Collserola.	2.500.000
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.	299.658
Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera.	53.000
Espai Natural Protegit de les Gavarres.	30.800 (2)
Espai Natural Protegit de la Serra de Montsec.	50.079 (3)

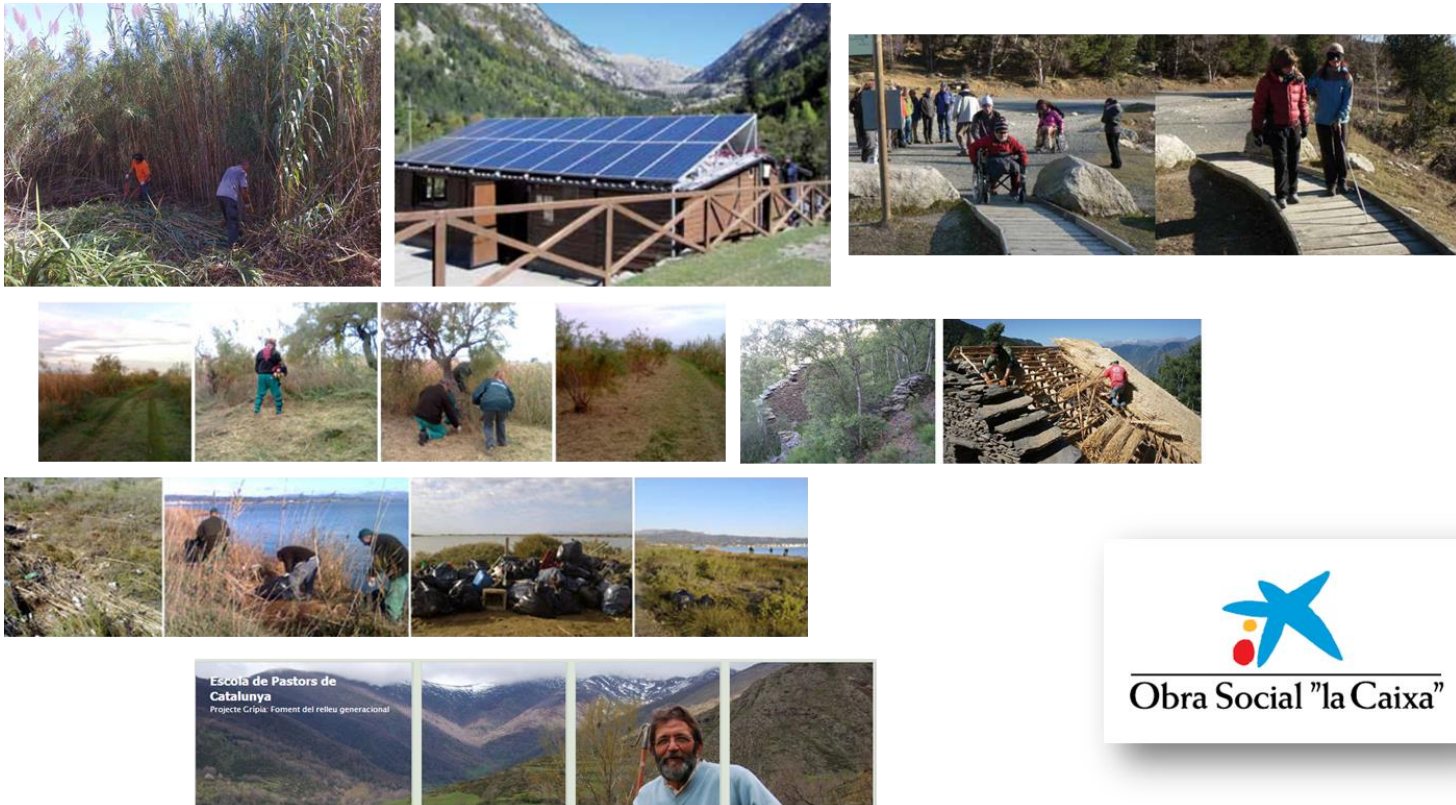
4. Generació d'activitat econòmica de serveis (2 de 2)

Un dels aspectes que influeixen en l'afluència de visitants als espais natural de protecció especial és l'existència d'òrgans gestors.

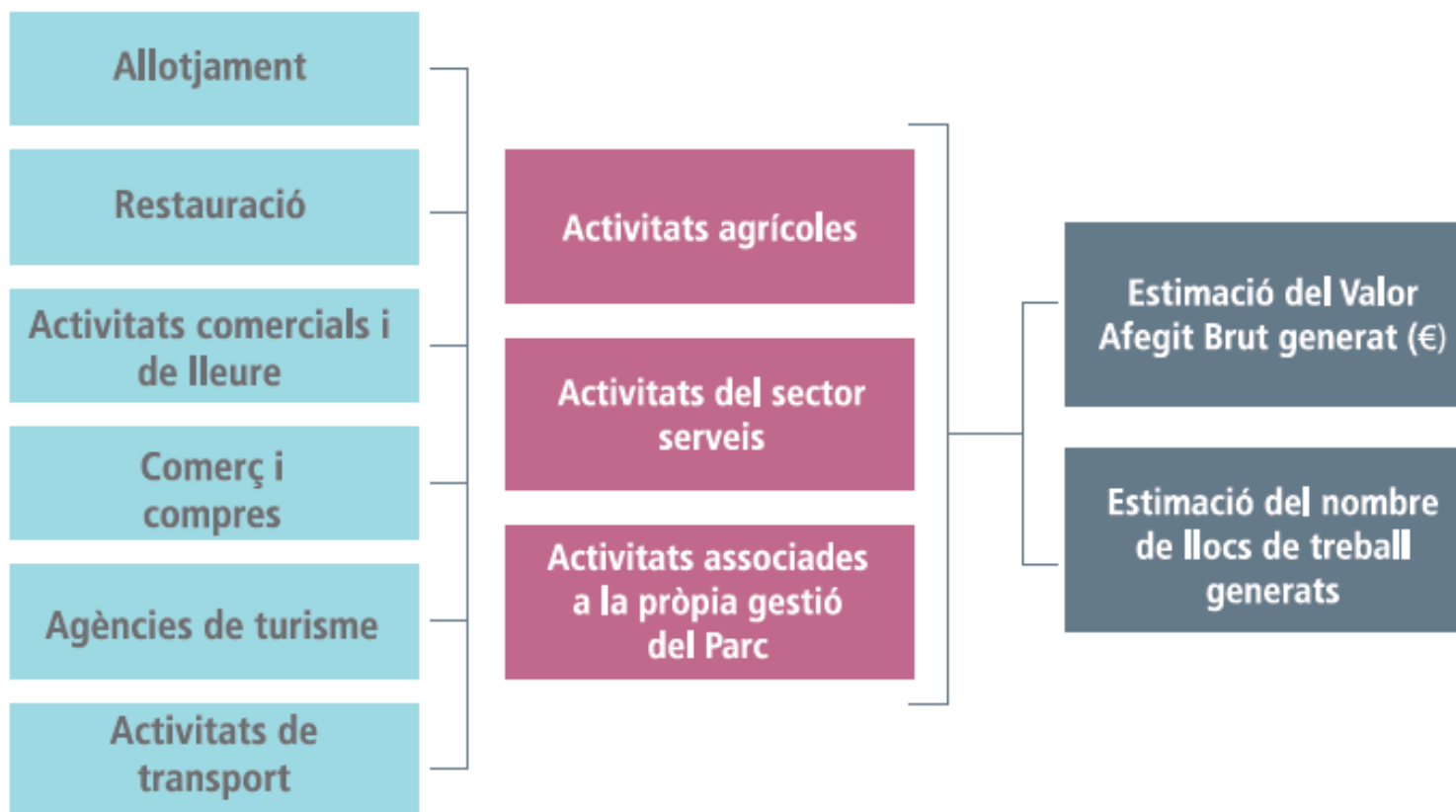
L'economia social generada en els diferents espais naturals està associada, principalment, a les pròpies activitats de gestió dels mateixos, especialment en aquells casos en què aquestes iniciatives són finançades per l'Obra Social "la Caixa".

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (1 de 7)

L'anàlisi realitzada ha tingut en compte tant l'impacte econòmic generat de forma directa per les activitats avaluades com els impactes generats de forma indirecta i induïda per part de les mateixes.

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits

(2 de 7)

L'anàlisi realitzat ha tingut en compte tant l'impacte econòmic generat de forma directa per les activitats avaluades com els impactes generats de forma indirecta i induïda per part de les mateixes.

Impacto directe

- *Correspon a la generació d'ocupació i ingressos de forma directa per l'activitat.*

Impacto indirecte

- *Correspon a la generació d'ingressos i ocupació produïda en les empreses relacionades (bàsicament a través de la provisió de béns i serveis) amb aquelles activitats generadores d'efectes directes.*

Impacto induït

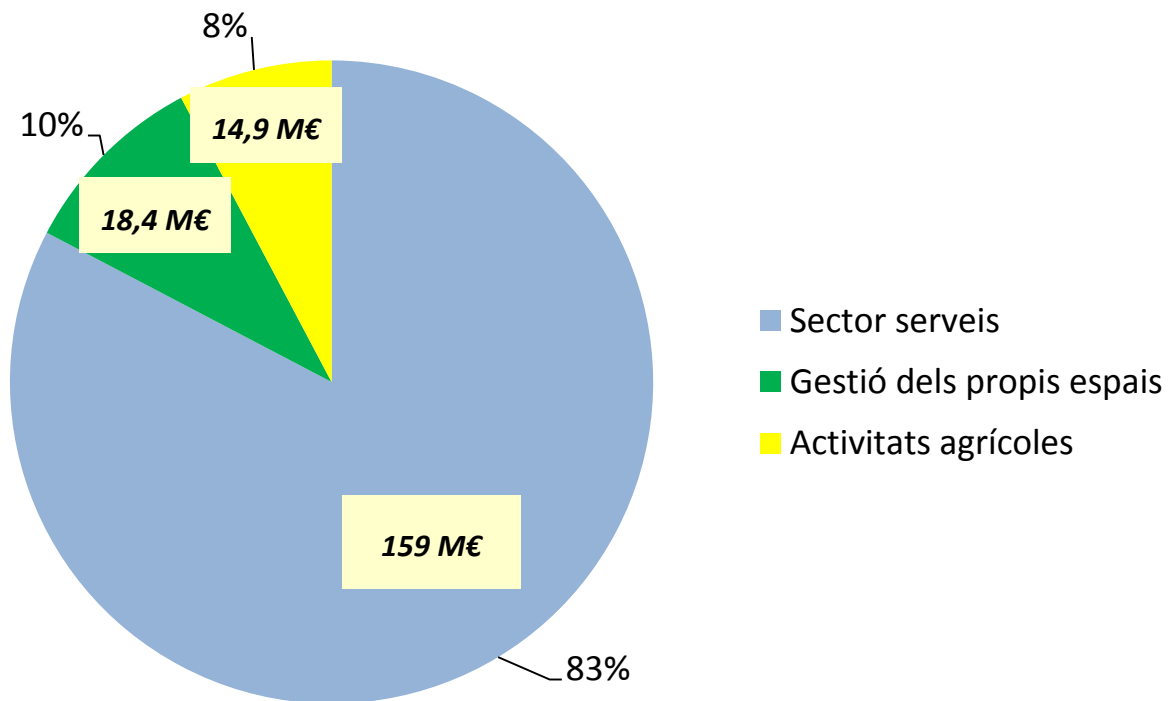
- *Valor econòmic i llocs de treball generats com a conseqüència de la despesa i el consum dels empleats de les activitats directament i indirectament relacionades amb el sector avaluat.*

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (3 de 7)

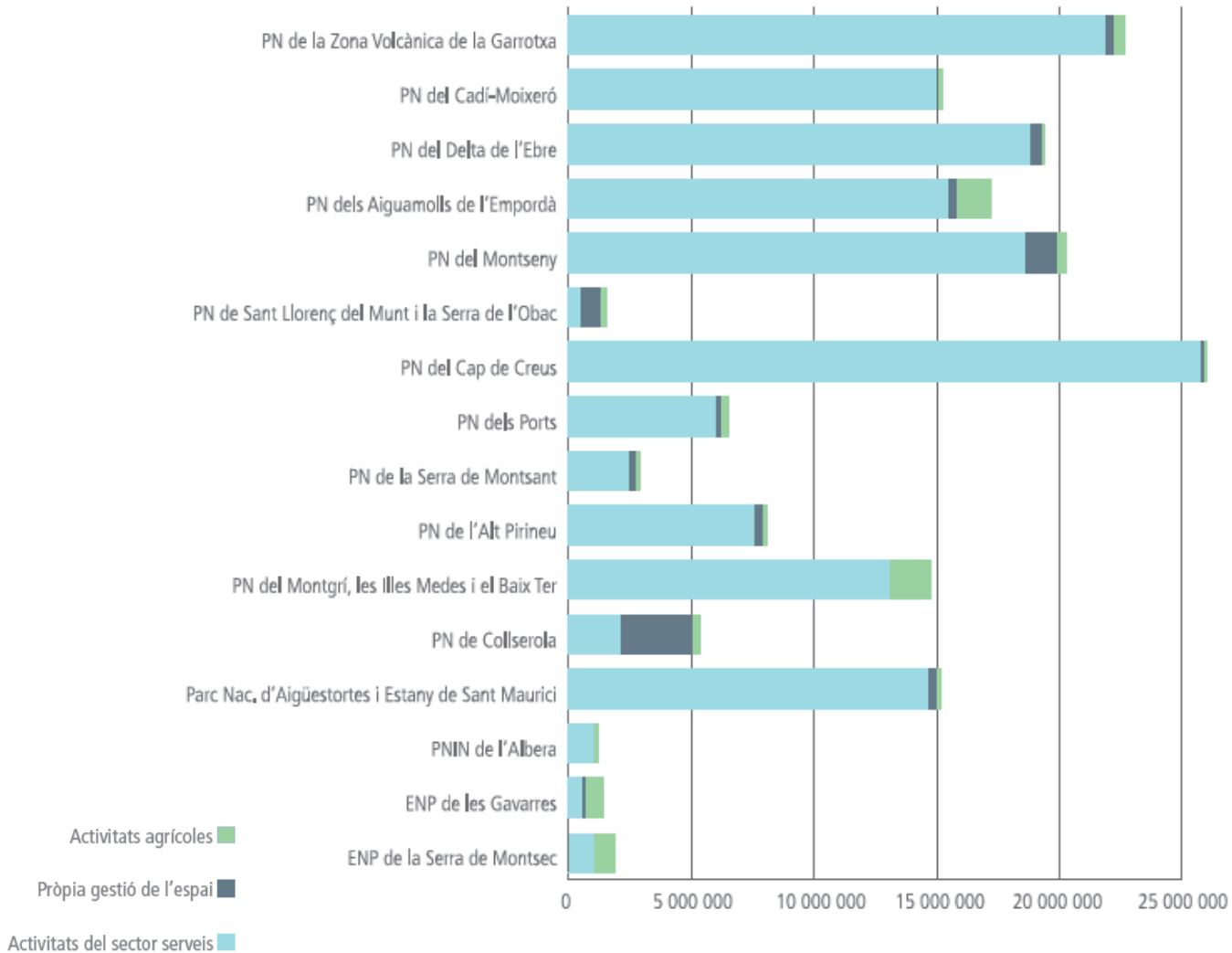

- ***Els 16 espais naturals avaluats suposen una generació de 192 milions d'euros anuals en forma de valor afegit brut.***

Distribució del Valor Afegit Brut generat en els espais naturals estudiats

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (4 de 7)

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (5 de 7)

La major aportació al conjunt de l'economia comarcal coincideix amb espais ubicats en comarques de muntanya on no existeixen actius turístics de costa i que es troben relativament allunyats de la ciutat de Barcelona.

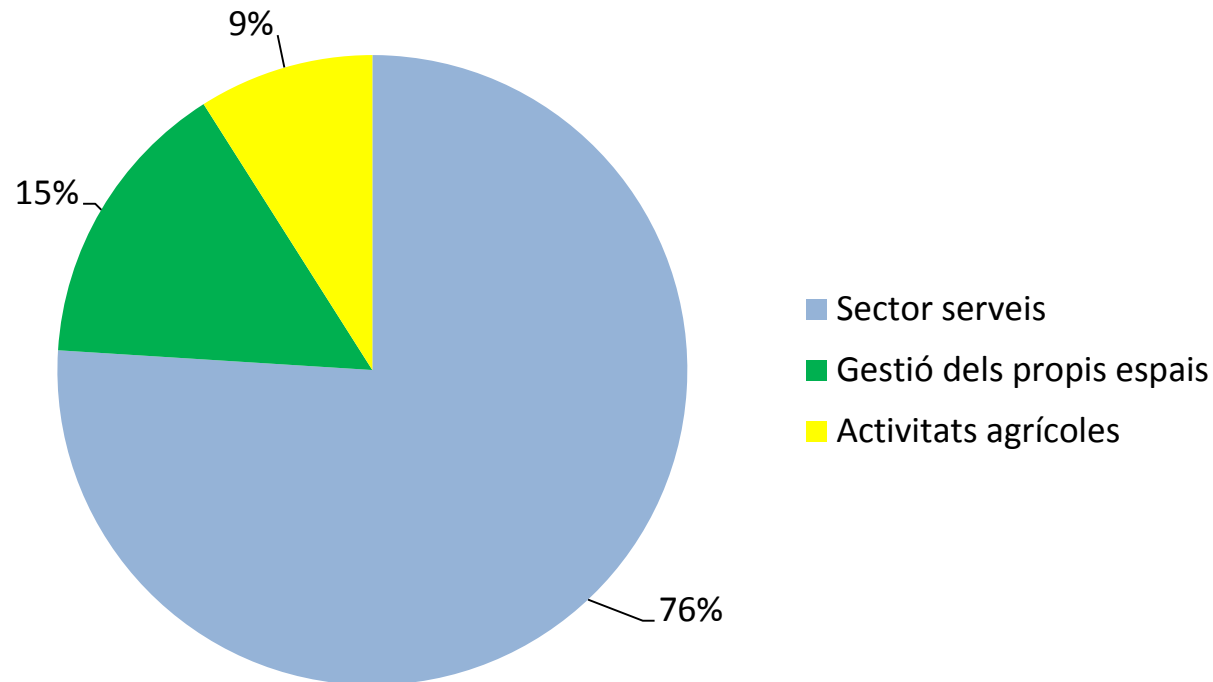
Espai natural	Percentatge que suposa el VAB associat a l'espai natural sobre el VAB de les comarques on s'ubiquen
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa	1,7%
Parc Natural del Cadí-Moixeró	0,8%
Parc Natural del Delta de l'Ebre	0,7%
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà	0,6%
Parc Natural del Montseny	0,1%
Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac	0,0%
Parc Natural del Cap de Creus	0,9%
Parc Natural dels Ports	0,3%
Parc Natural de la Serra de Montsant	2,7%
Parc Natural de l'Alt Pirineu	1,4%
Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter	0,3%
Parc Natural de Collserola	0,0%
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	1,7%
Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera	0,1%
Espai Natural Protegit de les Gavarres	0,1%
Espai Natural Protegit de la Serra de Montsec	0,3%
TOTAL	0,1%

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (6 de 7)

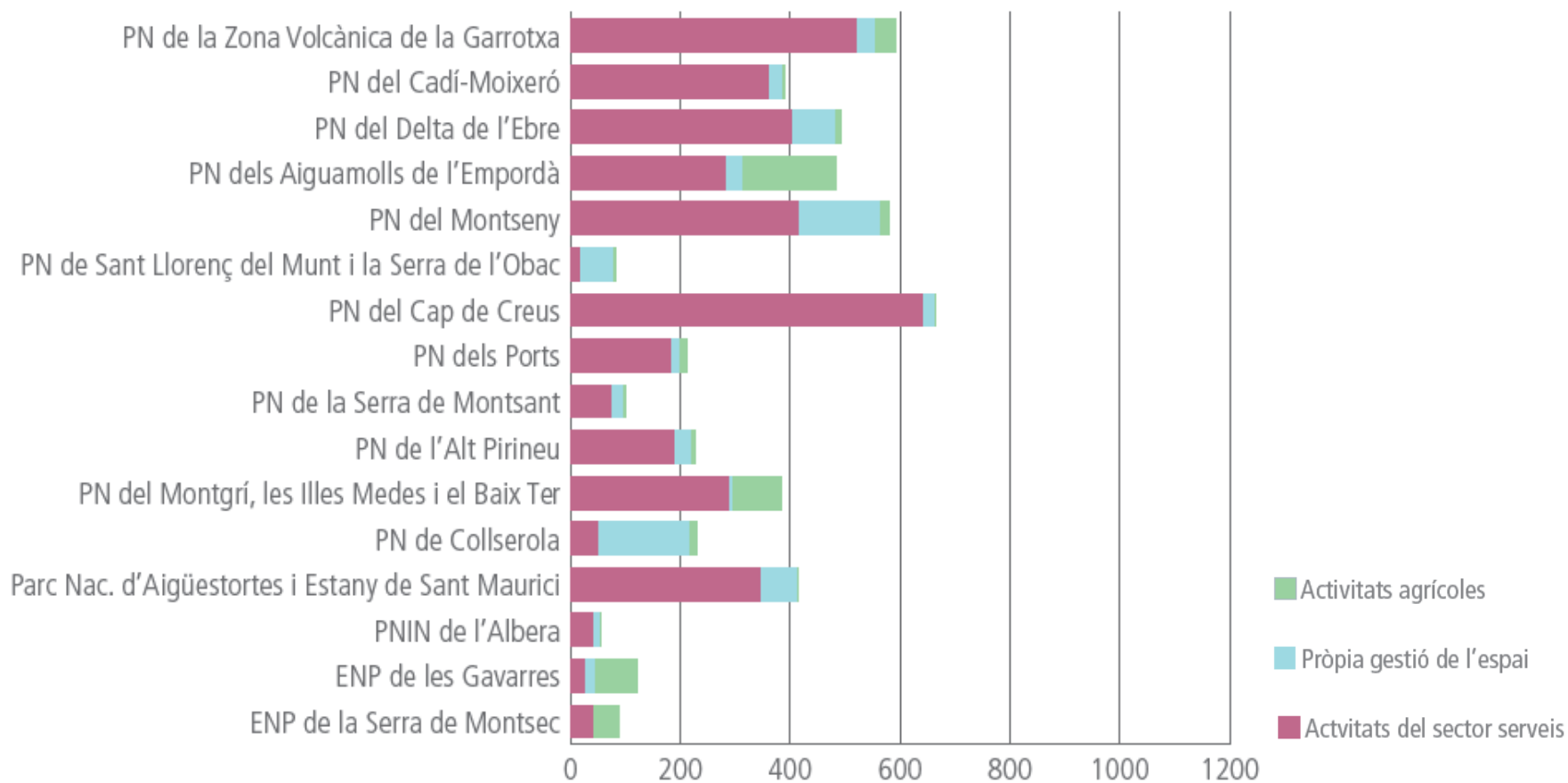

*La generació d'aquest VAB suposa l'existència de **5.110 llocs de treball associats a les activitats avaluades**. D'aquests, 3.909 corresponen al sector serveis, 727 a la pròpia gestió dels espais i 473 a activitats agrícoles.*

Distribució del nombre de llocs de treball generats pels espais naturals

6. Aportació econòmica dels espais naturals protegits (7 de 7)

7. Conclusions (1 de 2)

- ***Els espais naturals analitzats generen 192 milions d'euros anuals en forma de valor afegit brut associat a:***
 - a. *Activitats del sector serveis (un 83%).*
 - b. *Gestió dels propis espais (un 9%).*
 - c. *Activitats agrícoles (un 8%).*
- ***El conjunt d'espais naturals avaluats generen 5.110 llocs de treball en les diferents activitats analitzades.***
- ***Per cada euro que s'inverteix en gestió, es generen 8,8 euros en forma de valor afegit brut en les diverses activitats econòmiques.***
- ***Els espais naturals ubicats en comarques de muntanya on no hi ha fonts econòmiques alternatives o on l'activitat econòmica està poc diversificada contribueixen més a l'economia comarcal.***

7. Conclusions (2 de 2)

- *Els espais naturals protegits **generen complementarietats i sinèrgies** entre els sectors primari (agricultura i ramaderia) i terciari (turisme), que habitualment els òrgans de gestió tracten de **potenciar** per múltiples vies.*
- ***Existeix un llarg recorregut per continuar explorant i desenvolupant el potencial** dels espais naturals com a element de dinamització econòmica, social i ambiental, posant especial èmfasi en la seva capacitat de vertebrar el territori i garantir la cohesió.*

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

Institut Cerdà

Obra Social "la Caixa"